

Uppsala kommun
Kommunledningskontoret
Inköp
Att Bo Elfström
753 75 UPPSALA

Stockholm 2007-05-10

Angående upphandling av ramavtal för konsulttjänster, Anbudsinbjudan daterade 2007-04-11

Sveriges Arkitekter har efter påpekanden från medlemmar tagit del av rubricerade skrivelser och får efter genomläsning lämna följande synpunkter avseende avsteg från branschens standardavtal ABK 96.

Anbudsinbjudan avser ramavtal för avrop av tjänster i projekt, där den totala kostnaden för köpta tjänster understiger 600 000 SEK. Upphandlingen sker genom selektiv upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Anbudsinbjudan innehåller kommersiella och administrativa krav och villkor, som utan ändringar och tillägg skall gälla för blivande upphandlingskontrakt.

Under rubriken "Äganderätt/nyttjanderätt" stadgas följande:

"Leverantören får ej nyttja av köparen ägt material för publicering eller i andra uppdrag utan skriftlig överenskommelse med köparen.

Med ändring av ABK 96 § 7.1 och 7.8 gäller att köparen har äganderätten till originalhandlingar och digitala modell- och dokumentfiler samt rätt att använda resultatet av uppdraget även för andra objekt. Materialet skall överlämnas till köparen i direkt anslutning till att uppdraget avslutas. Det åligger leverantören att införa motsvarande rätt vad gäller eventuella underkonsulters material.

Av leverantören upprättade originalritningar, beräkningar, datafiler, fotografiskt material, övriga projekthandlingar överlämnas till köparen och förblir dennes egendom.

Köparen förbehåller sig all ägande- och nyttjande- och publiceringsrätt för utfört arbete.

Av köparen upprättade typritningar, arbets-, och materialbeskrivningar och liknande, som överlämnats till leverantören, får inte kopieras, spridas eller användas för annat ändamål än för uppdrag åt köparen.

Leverantören svarar för att köparen fritt och utan begränsningar eller inskränkningar kan nyttja framtagna handlingar och resultatet av uppdraget.

Vid nyttjande av handling och resultatet av uppdraget ansvarar köparen för att upphovsmannen namnges enligt god sed.”

Sveriges Arkitekter protesterar bestämt mot ovan angivna avsteg från ABK 96. Avstegen innebär i praktiken att beställaren efter avslutat uppdrag fortsättningsvis obegränsat kan nyttja uppdragsresultatet utan arkitektens medgivande och utan att erlagga ersättning för nyttjandet samt att arkitekten i strid med god sed i branschen saknar möjlighet att referera till genomförda projekt utan att först få skriftligt tillstånd härtill.

ABK 96 är ett av arkitekt- och teknikonsultbranschens viktigaste dokument, som innehåller de grundläggande avtalsvillkor under vilka företagen producerar och tillhandahåller sina tjänster. Som branschens standardavtal uttrycker ABK de regler och samarbetsformer som konsult- och beställarsidan ansett bör gälla för uppdrag inom arkitekt- och teknisk konsultverksamhet. Enligt ABK 96 har beställaren rätt att använda resultatet av uppdraget för avtalat ändamål. Användning därutöver av inom uppdraget upprättade handlingar eller motsvarande media förutsätter medgivande av konsulten. Det är inte heller rimligt att i en ramavtalsupphandling begränsa det i arkitektbranschen normala förfarandet att generellt kunna referera till genomförda projekt utan att dessförinnan utverkat skriftliga tillstånd.

Ovan angivna avsteg från ABK 96 innebär också svårigheter för en anbudsgivare att kunna lägga ett konkurrenskraftigt anbud. LOU innehåller i 1 kap 4 § en huvudregel om affärsmässighet. Regeringsrätten har i ett avgörande (RÅ 2002 ref 50) uttalat att i det uppställda kravet på affärsmässighet får anses ligga att upphandlingsvillkoren skall vara så klart och tydligt utformade att en leverantör på grundval av dessa kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen, d v s att det anbud som

är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Detta följer också av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens.

Med hänvisning till den bristande förutsebarheten, avstegen från god sed beträffande nyttjandet av arkitektens handlingar i framtida uppdrag utan någon överenskommelse härom samt arkitektens möjligheter att kunna referera till genomförda projekt bör texten under rubriken "Äganderätt/nyttjanderätt" avseende de kommersiella och administrativa kraven och villkoren utgå. Branschens standardavtal ABK 96 bör generellt gälla och eventuella avsteg får bedömas när konsekvenserna av avstegen i ett specifikt projekt kan förutses.

Med vänlig hälsning
Sveriges Arkitekter

A handwritten signature in black ink, reading "Rita Georgiadis". The signature is written in a cursive, flowing style.

Rita Georgiadis
Förbundsjurist